

Hà Nội, ngày 09 tháng 4 năm 2009

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Hội thảo khoa học “Vai trò của công nghiệp khai thác bauxite - sản xuất alumina - nhôm đối với phát triển kinh tế - xã hội Tây Nguyên và những yếu tố ảnh hưởng đến môi trường, văn hoá khu vực”

Bộ Công Thương thông báo kết quả Hội thảo khoa học “Vai trò của công nghiệp khai thác bauxite - sản xuất alumina - nhôm đối với phát triển kinh tế - xã hội Tây Nguyên và những yếu tố ảnh hưởng đến môi trường, văn hoá khu vực” như sau:

Thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Thông báo số 17/TB-VPCP ngày 13 tháng 01 năm 2009, ngày 09 tháng 4 năm 2009, tại Hà Nội, Bộ Công Thương đã phối hợp với Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề “Vai trò của công nghiệp khai thác bauxite-sản xuất alumina-nhôm đối với phát triển kinh tế-xã hội Tây Nguyên và những yếu tố ảnh hưởng đến môi trường, văn hoá khu vực”.

Tham dự Hội thảo có Phó Thủ tướng Chính phủ Hoàng Trung Hải, nguyên Phó Chủ tịch nước Nguyễn Thị Bình, đại diện Lãnh đạo các cơ quan của Đảng, Nhà nước; các Bộ, ngành liên quan; các Hiệp hội, Viện, Trường; một số Doanh nghiệp trong nước và nước ngoài thuộc lĩnh vực khai thác-chế biến bauxite; một số nhà hoạt động khoa học-xã hội và văn hoá.

Đông đảo các phóng viên báo chí, truyền thanh và truyền hình đã tham dự và đưa tin về Hội thảo.

(Thành phần Hội thảo xem Danh sách kèm theo).

Phó Thủ tướng Chính phủ Hoàng Trung Hải trực tiếp chỉ đạo, Bộ trưởng Bộ Công Thương Vũ Huy Hoàng và Quyền Chủ tịch Liên hiệp các hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam Hồ Uy Liêm cùng tham gia chủ trì Hội thảo.

Sau phần khai mạc và giới thiệu đại biểu của Ban Tổ chức, Bộ trưởng Vũ Huy Hoàng đã phát biểu về lý do và mục đích của Hội thảo.

Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải đã thông báo toàn bộ nội dung điện của Đại tướng Võ Nguyên Giáp gửi Hội thảo.

Hội thảo đã nghe 11 báo cáo khoa học, tham luận về các chủ đề chính sau:

- Tóm tắt nội dung và tình hình thực hiện dự án “Quy hoạch phân vùng thăm dò, khai thác, chế biến, sử dụng bauxite giai đoạn 2007-2015, có xét đến năm 2025”; các ý kiến góp ý trong việc triển khai Quy hoạch (Bộ Công Thương trình bày).

- Tình hình triển khai các dự án bauxite-alumina ở Tây Nguyên (Tập đoàn Công nghiệp Than-Khoáng sản Việt Nam trình bày).

- Tham luận về công nghệ sản xuất alumina (Hội Đúc và Luyện kim trình bày).

- Các giải pháp và kinh nghiệm hoàn nguyên, khôi phục môi trường sinh thái trong khai thác bauxite và sản xuất alumina (Tập đoàn ALCOA – Mỹ trình bày).

- Các giải pháp và kinh nghiệm quản lý bền vững bùn đỏ trong sản xuất alumina ở Trung Quốc. (Tập đoàn CHALCO – Trung Quốc trình bày).

- Các giải pháp, tiêu chuẩn bảo vệ môi trường của các dự án bauxite-alumina. (Bộ Tài nguyên và Môi trường trình bày).

- Tác động và ảnh hưởng của dự án khai thác bauxite và sản xuất alumina đối với phát triển kinh tế-xã hội tỉnh Đắk Nông (UBND tỉnh Đắk Nông trình bày).

- Tác động và ảnh hưởng của dự án khai thác bauxite và sản xuất alumina đối với phát triển kinh tế-xã hội tỉnh Lâm Đồng (UBND tỉnh Lâm Đồng trình bày).

- Tham luận của Hội bảo vệ Tài nguyên thiên nhiên và Môi trường.

- Tham luận của hội Dân tộc học và Nhân học Việt Nam.

- Kiến nghị một số giải pháp chủ yếu phát triển bền vững công nghiệp khai thác và chế biến bauxite ở Việt Nam trong bối cảnh mới (Tổng hội Địa chất - Hội Hoá học Việt Nam trình bày).

- Các vấn đề xung quanh việc triển khai các dự án bauxite Tây Nguyên (Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam trình bày).

Ngoài các báo cáo tham luận, trong thời gian thảo luận của Hội thảo, một số đại biểu đã nêu các vấn đề và thảo luận các nội dung liên quan đến chủ trương phát triển công nghiệp khai thác và chế biến bauxite ở Việt Nam; tính pháp lý và khả thi của quy hoạch; các hạn chế của các dự án đang triển khai và đặc biệt về hiệu quả kinh tế-xã hội và tác động của các dự án bauxite đến sự phát triển kinh tế-xã hội, môi trường sinh thái, cộng đồng dân cư và văn hoá khu vực Tây Nguyên. Đa số các đại biểu đã thống nhất ý kiến cần triển khai dự án khai thác chế biến Bauxite thử nghiệm nhằm đánh giá về công nghệ, thị trường để rút kinh nghiệm.

Đại diện Bộ Công Thương và Tập đoàn Công nghiệp Than-Khoáng sản Việt Nam (TKV) đã giải thích và làm rõ thêm một số nội dung mà các đại biểu đã đề cập ở trên.

Phó Thủ tướng Chính phủ Hoàng Trung Hải phát biểu kết luận Hội thảo với nội dung chủ yếu như sau:

- Các đại biểu tham gia Hội thảo có nhiều ý kiến tâm huyết với tinh thần xây dựng và trách nhiệm cao, đề nghị các Bộ, ngành, địa phương, đặc biệt Tập đoàn TKV cần tiếp thu các ý kiến trên.

- Chủ trương phát triển ngành công nghiệp khai thác bauxite, sản xuất alumina ở nước ta là đúng đắn và được thể hiện trong văn kiện Đại hội Đảng lần thứ 10. Việt Nam có nguồn tài nguyên Bauxite lớn, có tiềm năng để hình thành ngành công nghiệp khai thác, sản xuất alumina lớn, tuy nhiên, không thể phát triển bằng mọi giá. Để phát triển thành công các dự án bauxite cần có giải pháp quản lý, thực hiện chặt chẽ và hiệu quả và không để tiềm năng này biến Tây Nguyên thành đói nghèo.

- Quy hoạch Bauxite được lập dựa trên những dự báo về kinh tế, thị trường. Tuy nhiên, nhiều dự báo không chuẩn xác không chỉ đối với Việt Nam mà cả quốc tế. Quy hoạch được chuẩn bị trong bối cảnh nền kinh tế phát triển nhanh, vì vậy đã đưa ra số lượng dự án và sản lượng thiên cao. Trong quá trình lập quy hoạch, đã tổ chức hội thảo nhiều lần, tuy nhiên khi nền kinh tế gặp khủng hoảng, đòi hỏi phải có sự đánh giá lại và điều chỉnh cho phù hợp.

- Các dự án bauxite lớn đều trong giai đoạn nghiên cứu chuẩn bị dự án. Dự án Alumina Tân Rai và Nhân Cơ là các dự án thí điểm để tìm hiểu công nghệ, thị trường. Dự án Tân Rai đã được nghiên cứu từ những năm 90, đến nay vẫn còn nhiều vấn đề tranh cãi về công nghệ, môi trường v.v. Dự án Nhân Cơ cần phải lập đánh giá tác động môi trường (ĐTM) điều chỉnh và trình duyệt trước khi triển khai thực hiện.

- Về vấn đề chiếm đất, rừng: Diện tích chiếm đất của 2 dự án thí điểm không lớn; số hộ phải di dân không nhiều, nhưng vấn đề tác động môi trường đối với diện tích còn lại, đất nông nghiệp và đất sinh hoạt cần tính toán kỹ, có giám sát chặt chẽ trong quá trình thực hiện. Chủ đầu tư phải có kế hoạch lấy đất và hoàn thổ cụ thể để các cấp, các ngành thực hiện giám sát.

- Về vấn đề xử lý môi trường: Hiện nay giải pháp công nghệ xử lý môi trường là hoàn toàn có thể giải quyết được, vấn đề quan trọng là khả năng thu xếp tài chính, cân đối hiệu quả kinh tế của dự án, tính nghiêm túc của việc triển khai thực hiện và cần giám sát chặt chẽ.

- Vấn đề công nghệ: Việt Nam không có công nghệ sản xuất alumina-nhôm, phải nhập khẩu. Trước hết cần làm chủ công nghệ nhập, từ đó mới có thể sáng tạo và phát triển công nghệ riêng cho mình. Cần giám sát chặt chẽ công tác chuyển giao công nghệ của dự án Tân Rai và Nhân Cơ để đảm bảo công nghệ tiên tiến.

- Cơ sở hạ tầng đường sắt, cảng biển là các dự án lớn, cần xem xét, đánh giá kỹ trong quy hoạch điều chỉnh. Dự án đường sắt Tây Nguyên-Bình Thuận hiện nay đang ở giai đoạn lập báo cáo đầu tư, còn nhiều vấn đề chưa rõ, cần xem xét trong cân đối chung tài chính và đầu tư quốc gia.

- Vấn đề cung cấp nước: Trong quy hoạch điều chỉnh cần phải đánh giá tác động và tính toán cân bằng nước cho toàn khu vực, có sự thẩm định và kiểm tra của các Bộ, ngành liên quan.

- Vấn đề điện: Trong giai đoạn hiện nay, Việt Nam không có lợi thế để sản xuất nhôm, vì vậy, trước mắt dự kiến sản xuất alumina. Tuy nhiên cần tính toán đến khả năng phát triển nhôm vào giai đoạn sau khi điều kiện cho phép.

- Về nguồn nhân lực của dự án: Tập đoàn TKV đã phối hợp tốt với địa phương đào tạo nhân lực tại chỗ, cần tiếp tục thực hiện theo hướng trên.

- Do còn nhiều nghi ngại về hiệu quả kinh tế của các dự án, vì vậy, giao Bộ Công Thương và Tập đoàn TKV cần nghiên cứu tính toán lại hiệu quả của dự án theo sự biến động của tình hình kinh tế thế giới.

- Về vấn đề văn hóa, bản sắc dân tộc: Những giải pháp đưa ra chưa thật sự an tâm. Vấn đề này quan trọng hơn hiệu quả kinh tế. Cần có sự giám sát chặt chẽ trong quá trình di dân, tái định cư, đền bù đất đai, đào tạo chuyển đổi nghề, di dân theo nhóm, bản làng v.v.

Chính phủ tiếp thu các ý kiến của Hội thảo và sẽ giao cho các Bộ, ngành triển khai thực hiện một số việc sau:

1. Bộ Công Thương

- Nghiên cứu, đánh giá tình hình và đề xuất điều chỉnh “Quy hoạch phân vùng thăm dò, khai thác, chế biến, sử dụng bauxite” cho phù hợp với tình hình thị trường hiện nay. Cần có nghiên cứu đánh giá tác động môi trường chiến lược theo quy định.

- Chủ trì, phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương tăng cường công tác quản lý khai thác, chế biến khoáng sản bauxite.

- Chủ trì phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và địa phương liên quan thẩm định thiết kế kỹ thuật của hồ bùn đỏ, đảm bảo an toàn lâu dài đối với môi trường;

- Chủ trì phối hợp với các bộ ngành liên quan kiểm tra, đánh giá lại hiệu quả kinh tế của dự án thí điểm.

2. Bộ Tài nguyên và Môi trường

- Tiếp tục chỉ đạo tăng cường công tác điều tra cơ bản, thăm dò, xác định trữ lượng tài nguyên bauxite. Phối hợp với Bộ Công Thương thực hiện quy hoạch điều chỉnh.

- Chủ trì cùng với các Bộ, ngành và địa phương có liên quan thẩm định kế hoạch và tiến độ thu hồi đất, thi công cuốn chiếu và hoàn thổ hai dự án thí điểm hạn chế ảnh hưởng của dự án đối với hoạt động sản xuất nông, lâm nghiệp của địa phương và bảo vệ môi trường.

- Phối hợp với Chính quyền địa phương theo dõi, giám sát việc thực hiện các giải pháp môi trường đối với hai dự án thí điểm Tân Rai và Nhân Cơ.

- Đề xuất việc tăng cường công tác quản lý nhà nước về môi trường đối với các dự án bauxite và cân bằng nước trong khu vực.

3. Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

- Phối hợp kiểm tra, giám sát việc cấp đất, chuyển giao đất, di dân tái định cư và tác động môi trường, văn hoá và dân tộc.

4. Bộ Khoa học và Công nghệ

- Chỉ đạo và kiểm tra việc chuyển giao công nghệ sản xuất alumina, đảm bảo công nghệ tiên tiến, thân thiện với môi trường.

5. Ủy ban nhân dân các tỉnh có hoạt động khoáng sản bauxite

- Phối hợp với Bộ Thông tin và Truyền thông đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền chủ trương của Đảng và Chính phủ về phát triển ngành công nghiệp khai thác, chế biến khoáng sản bauxite.

- Phối hợp với các Bộ và chủ đầu tư tăng cường công tác quản lý nhà nước về khai thác, chế biến khoáng sản, bảo vệ môi trường trên địa bàn.

- Chủ trì, phối hợp với chủ đầu tư thực hiện tốt công tác đền bù, giải phóng mặt bằng, di dân tái định cư để phục vụ cho các dự án bauxite trên địa bàn.

6. Tập đoàn Công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam

- Triển khai dự án thí điểm Tân Rai đảm bảo tiến độ. Đối với dự án Nhân Cơ, phải phê duyệt ĐTM điều chỉnh trước khi triển khai thực hiện.

- Thực hiện nghiêm túc các tiêu chuẩn quy định về bảo vệ môi trường đặc biệt là bảo đảm chất lượng thi công các công trình xử lý môi trường.

- Xây dựng kế hoạch chi tiết thực hiện việc khai thác mỏ, hoàn thổ, khôi phục môi trường theo trình tự cuốn chiếu, bảo đảm tác động tối thiểu đến hoạt động sản xuất nông, lâm nghiệp của địa phương, trình Ủy ban nhân dân tỉnh và các Bộ liên quan thẩm định trước khi triển khai thực hiện.

- Kiểm tra, tính toán lại hiệu quả kinh tế - tài chính của dự án thí điểm trên cơ sở cập nhật các số liệu hiện tại và dự báo để trình Bộ Công Thương thẩm định và báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

- Lập thiết kế kỹ thuật hồ thải bùn đỏ, trình Bộ Công Thương thẩm định trước khi triển khai thực hiện.

- Thực hiện tốt công tác di dân tái định cư, đào tạo đội ngũ cán bộ, công nhân cho dự án.

Phó Thủ tướng bày tỏ sự cảm ơn các cơ quan đoàn thể và các cá nhân đã tham dự đông đủ và đã đóng góp các ý kiến xây dựng cho hội thảo, đồng thời yêu cầu các Bộ, ngành, địa phương liên quan cần tăng cường hợp tác chặt chẽ

trong việc chỉ đạo, kiểm tra và giám sát quá trình triển khai thực hiện các dự án bauxite.

Kết quả hội thảo sẽ được tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ, Lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Hội thảo đã diễn ra trong bầu không khí cởi mở, thẳng thắn và với tinh thần trách nhiệm đối với sự nghiệp phát triển ngành công nghiệp khai thác, chế biến khoáng sản bauxite và phát triển bền vững Tây Nguyên.

Các báo cáo tham luận và ý kiến thảo luận tại Hội thảo đã cung cấp nhiều thông tin khoa học và là cảnh báo cần thiết cho việc tăng cường công tác quản lý, kiểm tra và giám sát trong quá trình triển khai xây dựng và vận hành các dự án khai thác, chế biến khoáng sản bauxite ở Việt Nam.

Bộ Công Thương bày tỏ sự cảm ơn và đánh giá cao tầm quan trọng và vai trò của báo chí trong việc cung cấp thông tin kịp thời, đầy đủ và xác thực về chủ trương của Đảng và Nhà nước phát triển bền vững ngành công nghiệp khai thác, chế biến khoáng sản bauxite cũng như quá trình triển khai thực hiện các dự án bauxite và hy vọng sẽ tiếp tục nhận được sự hợp tác chặt chẽ của giới truyền thông để góp phần thực hiện thành công chủ trương quan trọng này./.

BỘ CÔNG THƯƠNG